

Maade at faae Fæsteforholdet afløst paa. De, som nu ere af den modsatte Mening, som mene, at det ikke er den rette Maade at afløse Fæsteforholdet paa, ville altfaa naturligen ikke kunne stemme for den Bestemmelse; men selv de, som i saa Henseende ikke have en aldeles afgjort Mening, og som maaskee under visse Omstændigheder kunde komme til dette Resultat, kunde dog naturligen have nogen Betænkelse ved her, saa at sige ad en Sidevei, at faae noget Saadant fastslaaet, idet de vel kunde mene, at det vilde være rigtigt, at Forholdet blev gjort til Gjenstand for en mere almindelig Overveelse. — Men, aaseet fra disse almindelige Betragtninger, har der hos flere af Udvalgets Medlemmer reist sig det Spørgsmaal, om virkelig de Fæstefamilier, paa hvilke Loven vilde kunne faae Anvendelse, kunne være tjente med Bestemmelserne i Lovforslagets § 21. Det gjælder jo atter her, at der ikke er Tale om nogen anden Ret for dem; der kan ikke være nogen Tvivl om, at deres Ret ikke vil blive krænket ved Bestemmelsen i § 21, men paa den anden Side maa det dog indrømmes, at der ikke kan være nogen tilstrækkelig Grund til her at gjøre Forandring i Loven af 1854, hvis det virkelig skulde vise sig at ville blive til Skade for de paa gjældende Godsbesiddere og Fæsterne, som disse kunne finde sig tjente med; men Forholdet er dog meget forffjelligt paa de forffjellige Steder, og det er meget vanskeligt at forudsæe, hvorledes Forholdene ville stille sig, og Bestemmelsen af § 21 vil derfor hænge nøie sammen med det hele Spørgsmaal, hvad man overhovedet mener om Rigtigheden af at indføre saadanne Ewangsauktioner over Fæstegodsset. Det kan dog være, at den Fremgangsmaade, saaledes at indbyde, om jeg saa maa sige, hele Landet eller alle dem i Landet; der begjære Bøndergaard, til en Concurrence om Gaardene under Majoratsgodserne, ikke just vilde vise sig at være fordeelagtig for Fæsterne paa disse Godser. Den Tanke at fremtvinge

Auktion i Tilfælde af Fæsteledighed er jo en Tanke, som var paa Dagsordenen her i Rigsdagen i forrige Sessjon, og den bevæger sig jo ogsaa i nærværende Sessjon her paa forffjellig Maade; men det er vel et Spørgsmaal, om denne Tanke er ligesaa populair ude i Landet, som den for Tiden er det i visse Kredse her i Rigsdagen, eller om ikke dens Gjennemførelse mange Steder i Landet vilde vække ikke saa ganske ringe Misfornøielse. Hvorom Alting er, vil det imidlertid findes naturligt, at de, der nære nogen Tvivl om Rigtigheden af dette hele System, foretrække — og det har Udvalget derfor gjort — at blive staaende ved Loven af 1854 og mene, at man endnu fremdeles bør lade det være Regel, at Bøndergodset under Majoraterne vedbliver at høre under disse, indtil det gaar over til Selveiendom til Brugerne eller deres Efterladte. Det er den Maade, og kun den, paa hvilken man hidtil har meent overensstemmende med Landets almindelige Interesse at kunne give den i Grundloven tilsaatte Afgang til at faae dette Gods bragt over til at være fri Eiendom, og vi see ikke, at der er nogen Grund til i saa Henseende at tilvebringe nogen Forandring. — Til disse Bemærkninger skal jeg for Dieblisset indstrænge mig; thi hvad de øvrige til dette Afsnit stillede Ændringsforslag angaaer, som dog alle kun ere stillede subsidiært, nemlig for det Tilfælde, at vort Hovedforslag bliver forkastet, da skal jeg opsætte de enkelte Bemærkninger, jeg i saa Henseende kunde have at gjøre, indtil de ere blevne motiverede fra de ærede Forslagsstilleres Side.

Scholer: Efter hvad den høitærede Formand har meddeelt os med Hensyn til Afstemningen, beder jeg det Forslag til § 1, som jeg har tiltraadt, nemlig Forslaget under Nr. 1, betragtet som subsidiært tiltraadt, thi jeg ønsker § 21 i Lovforslaget bibeholdt, forudsat at det skulde lykkes mig at faae de Ændringsforslag vedtagne, som jeg har tilladt mig at stille til denne Paragraph. Det var i den Tanke, at Forslaget under Nr. 1 vilde komme først under Afstemning, at jeg tiltraadte dette; thi hvis § 21 ikke modtager Ændringer i